



מה קורה כשהגנות מחליטות לעשות ניסוי ולהתקשר רק לאבא במקום לאמא - 6 -

אבא נבלגן

מה קורה כשהגנות מחליטות להתקשר רק לאבות במקום לאמהות? בגנים של נעמ"ת החליטו לערוך ניסוי כזה – התוצאה קצת קומית, והרבה טרגית. תמלילי השיחות מגלים אבות מבוהלים, אפילו כועסים, חסרי מושג בסיסי לגבי ילדיהם. עכשיו, כשהגנים חוזרים לשגרה, בנעמ"ת רוצים להכניס את האבות ללופ ומשיקים מיזם חדש: מרכזי סיוע לאבות שידברו בשפה שלהם וייתנו להם כלים להפוך להורים מעורבים

ענת לב-אדלר

הגננת: "אבא, שכחתם למלא הצהרת כריאות". אבא: "אה, אוקיי, מחייג לאשתי. תגיד, מרדנו חום בבוקר? כמה חום? מה התעורת זהות של אמרי? שואלים אותי מה התאריך לידה?"

אבא גמזום

את ר"ר יאיר אפסר, מרצה בתוכנית ללימודי מנדר באוניברסיטת בראל ובעתה גם המנהל המקצועי של "אבא – מרכז נעמ"ת לאבות", התכתובות הללו לא מפתיעות. "השיתוף הקיים פוגע בעיקר לאמהות, גם מתוך הרגל וגם מפני שלגננות יותר קל לעבוד עם אמהות. אבל בריוק את המציאות הזו אנחנו מבקשים כעת לשנות. לחוק את נוכחות האבות בחיי הילדים ולהעניק להם את הכלים שהם זקוקים להם, ולא רק כשהגננת מתקשרת", אומר ר"ר אפסר.

אבות שעדיין שוחחנו לצורך הכנת הכתבה מברכים על כך שסוף-סוף משהו סופר אותם, אבל בסתר ליבם מקווים מאוד שהטלפון מהגן לא יגיע. "לא, אל תכתבי לא יגיע. שיתקשרו באופן שווינוני גם לאמא וגם לאבא, לא צריך עכשיו לעשות הערפה מתקנת לכיוון האבות, לשגע אותנו ולהפסיק להתקשר לאמהות", אומר סדר בן הרוש, המייסד של קבוצת "אבא פגום".

נבהלת, אה?

"לא, לא. אבל באמת שאני מפורז כזה, ואשתי הרבה יותר טובה ממני בלוגיסטיקה".

מפורז סלקטיבית, כי אתה הרי מנהל עמך פייסבוק עם מאות אלפי גולשים, אני אומרת

במטרה לבדוק את נכונות האבות להשתתף ביחסי הגומלין היומיומיים עם הגן, חספו קוצר נשימה תפקודי. מה רוצים מהחיים שלהם? מי זהו זה המגבונים לכיוון שלהם? הרי זו בדרך כלל האמא שמג'נגלת בין הקריירה לבין ניהול מלאי הטיטולים. ואלה הן גם האמהות, בזמן הסגר השני והשלישי, שנושאות יותר במטלות הזום והכנת האוכל.

כעת, כאשר שנת הלימודים בגנים חוזרת לסוג של שגרה, אנחנו חושפים כאן גם את פרויקט הרגל "אבא – מרכז נעמ"ת לאבות". המרכזים הללו עתידים לקום ברחבי הארץ, והראשון שבהם נפתח החודש בתל-אביב. מטרתם להגביר את המעורבות של אבות בחיי ילדיהם ולתת להם כלים להתנהלות אבהית מיטבית.

לפני שנצלול לתובנות ולצרכים, ננה כמה מהדעות שתיעדו הגננות במרחב דרום של נעמ"ת במהלך הניסוי, כאשר התקשרו או שלחו הרצעת טקסט לאבא במקום לאמא:

הגננת: "היי, מרברים מהמעון. איתי הגיע בלי טיטולים ובגרים להחלפה".

אבא: "אה, מה, איתי? טיטולים? אין לי מושג, תתקשרי לאשתי, למה את מתקשרת אליי?". הגננת: "היי אבא, מתי ענבר אכלה?". אבא: "לא יודע, אתמול ענבר, איתנו, נישן".

הגננת: "מה נישנה, ענבר בת חמישה חר רשים".

אבא: "אה, הלב, לא יודע, רגע מתקשר לא שתי".

שואלת אותו עכשיו איך קוראים לילה, לא כטוח שהיה זוכר".

"תתקשרי לאשתי"

"אני כבר 16 שנים גננת, את חושבת שפעם אחת בחיים האבות היו אלה שהתארגנו לקנות לי מתנה לסוף שנה? תראי לי רשימת קשר של גן שיש בה רוב של אבות", מוסיפה ח', גננת מהמרכז. "הפרקטיקה של היום-יום בגני הילדים היא פרקטיקה אימהית. אז מה הפלא שכאשר אני מתקשרת לאבא הוא מגמגם?".

כמעט כל האבות שקיבלו כזה טלפון מגננות נעמ"ת, במסגרת ניסוי שנערך במרחב דרום של נעמ"ת בשנת הלימודים הקודמת

"רגע-רגע, רוני, שי לי טובה, לא התקשרת אליי, לא דיי ברת איתי, תתקשרי לאשתי". זו הייתה התגובה של ר', כא-שר רוני ראם, הגננת של הכת של, התקשרה אליו במקום לאשתו, לערוך שהילדה קצת חיוורת הבוקר. מה שיד' לא ידע זה שמדובר בניסוי יוזם שערכו הגננות בפעוטונים של נעמ"ת. עכשיו, כשהקטנים חזרו לגנים (עד הגל השלישי, כן) העניין הזה שוב עולה על השולחן: עד כמה אבות מעורבים בחיי הגן, ובכלל בחיי הילדים שלהם.

ומה ענית לאותו אבא מבוהל, אני שואלת את רוני, הגננת, והיא צוחקת: "שישכח מזה. שנוכח התשובה שלו – מהיום הוא על הכוונת שלי ואני ממש אמשיך להתקשר אליו כדי לבדוק מה הילדה אכלה, מה חסר לה בתיק ובכלל, שיתכונן לשמוע ממני יותר". משחזרת ראם, גננת ותיקה במעון ביאליק של נעמ"ת באשרדו: הוא במח זרק את הטלפון ליב.

"משהו כזה", צוחקת ראם, "אבל הוא בעיקר נבהל ואמר לי, 'רוני, אני תולה אותך אם זה אמיתי עכשיו'. אמרתי לו, 'זה לגמרי אמיתי ואין בעיה, תעמור בתוך'. רוב האבות הגיבו לניסוי הזה באופן דומה: 'מה את מתקשרת אליי? אשתי לא עונה לא יודע מתי הוא אכל, רגע מה התעורת זהות? והבנתי שגם אם הייתי



"אני כבר 16 שנים גננת, תראי לי רשימת קשר של גן שיש בה רוב של אבות. את חושבת שפעם אחת בחיים האבות היו אלה שהתארגנו לקנות לי מתנה לסוף שנה? אז מה הפלא שכאשר אני מתקשרת לאבא הוא מגמגם?"





צילומים: שאטרסטוק

יותר גברים פונים לסיוע נפשי

מפעילי אתר SomeBuddyTherapy מדווחים בחדשים האחרונים על עלייה דרמטית של פניות מצד גברים בבקשה למענה נפשי ולתמיכה רגשית עבור עצמם.

ר"ר שלי ויתוני, ממפעילות המיזם יחד עם הפסיכולוגית מיכל יערוץ, מסבירה שבמימים כתי" קונם, נשים מהוות 80 אחוז מהלקוחות ואילו בשבועות האחרונים חלה עלייה דרמטית של 60 אחוז בפניות גברים לתמיכה נפשית ורגשית. "רבים מהפונים משקפים מצב של איבוד סמכות הורית, ורוצים ללמוד איך להתנהל מול ילדיהם. עוד עולה מניתוח הפניות כי גברים רבים – למרות שהם עובדים, בעלי משפחות ומקפידים בחברים – חשים בודדים וזקוקים לתמיכה", אומרת ויתוני.

ר"ר ויתוני מציינת שהעובדה כי הפניות אל האתר נעשות באופן אנונימי באמצעות מילוי שאלון אינטרנטי או שיחת טלפון הינמית, ככל הנראה מקילה על גברים לתקשר ולבקש סיוע.



אולם כבר בשנת 1995 יזמה את הקמתה של תנועת "גברים נגד אלימות וכער שוויון", יחד עם ר"ר חן נרדי, ונכנסה לנושא של הגבריות החדשה.

"את המודל שפיתחנו אן, אנחנו מיישמים היים כ'אבא – מרכז נעמ"ת לאבות", שיתחיל כמרחב חברתי-טיפולי עם טלפון שגברים יוכלו לפנות אליו לקבוע פגישה, או סרנה עם מנחה, לקבל כלים ותמיכה הררית ולשתף אבות אחרים ואת אנשי המקצוע. אנחנו נהיה בית לגברים. למשל גברים גרושים, שלא נוח להם לארח את הילדים, יוזמנו לשהות במרכזים שלנו יחד איתם, במקום ללכת לקניון על תקן של ארנק. אחת הקבוצות הראשונות שתיפתח היא קבוצת תמיכה לאבות לנערות מתגוררות", אומרת לכ'ארי ומגישה שריווקא בבקשה הזה של הורכה הררית – הפ"ס רדה המגדרית חשובה. "כאשר גברים נמצאים רק עם גברים ונשים רק עם נשים, נוצר מרחב שמוביל לביטוי אמיתי. אני גאה שנעמ"ת, כתנור עת נשים שמקדמת את מעמד האישה כאג'נדה, החליטה להעניק מענה לשני הצדדים, בכסיס ליחסים שוויוניים של שיתוף פעולה וריאלוג", אומרת לכ'ארי.

"הקבוצות במרכזים היו רק של גברים, ולא יסתכלו על המצב בראייה ביקורתית, או ישו את האבות לאמהות ואז תראי שגברים כן יעזו לשאול ולהיעזר", משלים אפטר.

איזה לשאול: גבר שמתברבר בכביש לא נעזר באף אהה. הוא ממשיך לנסוע.

"נכון, וזה מאותו מקום. כדי להיעזר הם צדיכים להבין שהם הורים רצינים. הרי לאורך ההיסטוריה, אבהות נתפסת כמקנה ערכים של רת וחינוך. במהפכה התעשייתית לאבא נוצר תפקיד של מפרנס שמרוחק מהמשפחה, שנוכח"ו חו היומיומית נעלמה והוא משאיר את משמיות הטיפול לאמא. בעקבות המהפכה הפמיניסטית, נולד האבא החדש, זה שצריך להיות נוכח כי אמא הולכת לעבודה, אבל הוא צריך קודם כל לבחור כזה והוא צריך גם כלים".

לידה שקטה. הרי גם הם עברו אוברול של תינוק שציפו לו, הם לא צריכים קבוצת תמיכה? ומה עם גברים שהתאלמנו ושמחמודרים בעל כורחם עם גידול ילדים יחידני? משהו שאל למה הם זקוקים כדי לשרוד?"

בלי להשוות לאמא

"ילד לא מגיע לעולם עם תוכנית הפעלה, ולכולנו יש שאלות תהיות, וכולנו רוצים להיות הורים מיטיבים", אומרת חנית פאר, יו"ר נעמ"ת. פאר מספרת שאת המהלך הזה התניעה מתוך בקשות שהגיעו מהשטח, מהננוה, ובעקבותיהן נוצעו שיחות עם הרבה אבות, בע"י קר גרושים, ש"מהם למדנו שהם היו רוצים לקבל כלים כדי לשפר את חיי המשפחה ולהיות אבות מחוכרים יותר". ואין התנגדות שכי שעישה זאת היא גוף שמוזדה עם נשים?

"יכול להיות שתהיה, אבל אנחנו רואות את המכלול, את טובת הילדים והמשפחה שכלפיה יש לנו אחריות", אומרת פאר.

היועצת הראשית לפרויקט הזה היא רונית לכ'ארי, שריועה בעיקר מפעילותה גם מעל דפי עיתון זה, בתחום מניעת אלימות כלפי נשים,

אבות באמת יגיעו למקומות ויעשו סרנאות וקורסים – אני לא יודע. צריך לראות איך זה מתפתח".

ר"ר אפטר אופטימי המרכזים, הוא אומר, יהיו ירודתיים לאבות ויאפשרו להם תמיכה לצד חוגים לאבות וילדים – ננים וננות – כמו למשל קבוצת נגרות, סירודת שטה, צעידה משותפת בשביל ישראל ועוד.

השאלה האם חוג נגרות משותף יבטל את הפרצוף המתפלא באשר מתקשרים אליהם מהגן.

"זה לא רק הגן. ברוב המקרים, גם כשילדים מתקשרים לאבא, או מה הת' סוכה שלו? תקשר לאמא.

או אבות שלא זוכרים ימי הולדת. אנחנו פשוט נעזר לגברים להיות נוכחים בהי הילדים שלהם ונייצר פעי" ליות שלאבות יהיה רצון להגיע אליהן".

מה מקשה עליהם היום להי גיע ולהיות מעורבים יותר? "סטיגמה. המערכת מרבדת כשיח נשי והם מרגישים שאין להם שם מקום. הייבים לתת לאבות כלים משל עצמם".

מה חסר היום?

"המחקרים שערבנו מגלים למשל שחסרה תוכנית תמיכה לאבות בתהליכי גרושים. או למשל, חסרה תוכנית תמיכה לאבות שחזו

הגננת: "היי, מדברים מהמעון. איתי הגיע בלי טיטולים ובגדים להחלפה"

אבא: "אה, מה, איתי? טיטולים? אין לי מושג, תתקשרי לאשתי, למה את מתקשרת אליי?"

לו, והוא מפנה את תשומת ליב לטרטוק ויראלי שרץ בפסטיבל לפני הכניסה לסגר ב' נ", האבא הזה שהביא את הילדה שלו לגן הלא נכון. תחילת שנה, הגננת עוד לא ממש מכירות את הילדים, האמא אמרה לו תשים את הילדה בגן והוא שאיר אותה בגן והלך רק שזה לא היה הגן שלה. כצהריים האמא באה לקחת את הילדה ואפשר לתאר מה הלך שם, הוא צחק. אבל מיד אומר ברצינות שהוא מאור שמח על היחמה הזו, "כי הגיע הזמן להכיר גם בצרכים של אבות וכ" רצון שלהם לקבל את הכלים המתאימים לגידול שווינו של ילדים. אני לא רואה משהו שיחשוב שהרעיון למרכזים שינגישו לאבות כלים להורות יותר טובה הוא רעיון גרוע. ב'אבא פגום' עשינו סוג של קבוצת תמיכה בלי להתכוון ואני שמח שזקוקים את זה גם לעולם האמיתי. אבל האם



חגית פאר, יו"ר נעמ"ת

צילום: קובי זילק